

ОТ КЪДЕ В А ХРАНАТА?

В рамките на настоящото занимание ще научим откъде идва храната и ще ползваме това за основа, за да определим колко енергия се използва за пренасянето на храната от точка А до точка Б и да проучим как това може да бъде намалено.

Това упражнение се състои от две части — едното е за домашна работа вкъщи, а другото е за работа в клас или в малки групи в училище.

Контекст

Това занимание е предоставено от Roots & Shoots на Джейн Гудол в Обединеното кралство (www.rootnsnshoots.org.uk) — благотворителна организация с нестопанска цел, ръководена от Института „Джейн Гудол“ (Обединеното кралство).

Всяко занимание по програмата Roots & Shoots може да бъде проведено самостоятелно или да е част от мисия на определена тема. Фокусът на всяка мисия е идеята за бъдещето, което ни очаква, ако не успеем да се погрижим за хората, животните и околната среда днес. За всяко занимание са предоставени кратки бележки под формата на комикс, както и насоки за учителя — научете повече на: <http://www.rootnsnshoots.org.uk/resources/>.

В мисия „Леден свят“ хроноботът 5НООТ5 се пренася в едно бъдеще, в което течението Гълфстрийм е променило посоката си заради изменението на климата, поради което Шотландия е замръзнала. Дори най-малкото забавяне в темпа на климатичните промени днес може да е от полза. Колкото повече енергия успеем да спестим индивидуално, толкова по-добре.

Награди по програмата Roots & Shoots на Джейн Гудол

Попълнете бланката към това занимание, за да участвате в надпревара за награда!

Вижте края на документа за подробности.

Колко време ще отнеме?

Първата част на заниманието — хранителен дневник — учениците могат да направят вкъщи. Това може да стане в рамките на един ден, но е препоръчително учениците отделят за упражнението **една седмица**, за да може да съберат много интересни данни, които да използват за втората част.

Учениците трябва да работят по втората част в клас или в малки групи и това зависи от времето, с което разполагат. Желателно е обаче за заниманието да се отдели не повече от седмица.

Какво ще е необходимо?

Всеки ученик ще трябва да си направи дневник, за да запише съответната информация. Пример за това има по-долу. За целта ученикът може да използва тетрадката си за упражнения или листове като тези от образеца.

Събраната информация ще бъде поместена в стенна диаграма, която ще бъде изложена в класната стая. Обсъдете с класа какъв вид диаграма би била най-подходяща, но начина, по който е представена, трябва да включва информацията, която е посочена в примера по-долу.

За раздел „хранителни мили“ ще ви е полезно да проверите следния източник:

- <http://www.mapcrow.info/>

Също така ще са ви необходими стенни карти на Обединеното кралство и на света, цветни конци и пинчета/самозалепваща се канцеларска гума, за да създадете диаграма на разстоянията, които нашата храна изминава. В зависимост от това какъв дял от проучваната от вас храна произлиза от Обединеното кралство или извън него, може да ви е необходима само една карта или на Великобритания, или на света, но може да използвате и двете, за да покажете какъв дял от храната ни произвежда в страната и в чужбина.

Какво ще подготвят вашите ученици?

- **Хранителни дневници**, които да разпечатат/разчертаят и да попълнят вкъщи.
- **Стенна диаграма за проследяване на храната** за класната стая, на която са показани всички видове храна, които целият клас консумира и откъде идват.
- **Карта за проследяване на храната**, на която са показани разстоянията, които е изминала храната, която ядем.

Упражнение 1 — Самостоятелна работа

Започнете дискусия с вашите ученици за храната, която консумират и обсъдете в кои от процесите, на които се подлага тази храна се използва енергия: пакетиране, транспорт и др.

Стъпка 1 — Направете си хранителен дневник

Може да разпечатате копия на примерния дневник или си разчертайте такъв в тетрадките за упражнения (може класът да си измисли собствен модел на дневник). Всеки ученик ще води дневник, в който ще записва храната, която консумира за определен период от време (препоръчително е това да е една седмица).

Стъпка 2 — Проучете произхода на храната

Помолете учениците да направят следния списък, като го поместят в съответните колони в дневниците си:

- Кои са основните сурови съставки в храната им?
- Къде са били отгледани първоначално?

Много различни видове храна произлизат от общи източници като млечните или пшеничените продукти. Те се отглеждат в различни части на страната и света, така че напомнете на учениците да погледнат опаковката на храната, на която може да има информация за нейния произход.

NB: На по-големите ученици може да възложите за задача да обърнат внимание на вида опаковка, в която идва храната.

Упражнение 2 — Работа в клас

След като учениците попълнят дневниците си, приканете ги да обединят информацията в стенна диаграма за класната стая. Има предоставен пример, но може да създадете и своя собствена.

Стъпка 1 — Направете стенна диаграма с информацията, която сте събрали в дневниците

Обсъдете и направете с класа стенна диаграма в голям формат за класната стая, на която да изложите информацията, събрана в дневниците им. Както и да решите да подходите, уверете се, че на диаграмата има място за следната информация, която може да бъде попълнена на по-късен етап:

1. Какви сурови съставки консумирахте, докато водехте дневника?
2. Откъде идват тези съставки?
3. Колко мили е трябвало да изминат?
4. Колко по-малко мили е можело да изминат?

НВ: По-големите ученици, които са събрали информация и за видовете опаковки, може да обособят място за тази информация на тяхната стенна диаграма.

Стъпка 2 — Изчислете хранителните мили и направете карта за проследяване на храната

Използвайте информацията от дневниците на вашия клас и приканете учениците да попълнят стенната диаграма.

По групи или заедно като клас изчислете броя на милите, които всяка съставка е „пропътувала“, и запишете тази информация на стенната диаграма.

Нека учениците помислят какъв дял от съставките идва от чужбина и дали има местни алтернативи, които може да допринесат за по-малко транспортни разходи за нашата храна.

За съставките, които идват както от страната, така и извън нея, изберете по един цветен конец. След това поканете учениците да използват конците и да ги залепят от мястото на произход до крайната точка.

След това ги помолете да изчислят спестяванията, които могат да направят от хранителните мили, ако консумират храна съставена от продукти, които се добиват на местно равнище, и да попълнят останалите части от стенната диаграма.

Обсъдете с учениците си ефекта на сезонната продукция, чиито хранителни мили варират през годината.

Предложение за допълнителна работа — нека учениците подготвят сезонно меню с малко километраж и да проучат дали ще се хареса на другите класове, приятелите и семействата им.

Участвайте за наградите на организацията на Джейн Гудол **Roots & Shoots**

Този източник е предоставен от Roots & Shoots в Обединеното кралство — благотворителна организация с нестопанска цел, ръководена от Института „Джейн Гудол“ (Обединеното кралство). Една от основните цели на програмата **Roots & Shoots** е да вдъхновява младите хора да се грижат за хората, животните и околната среда. Един от начините, по които искаме да постигнем това е чрез годишни награди, които раздаваме през месец декември.

Всяко училище, което публикува разказ за дейностите си на уеб страницата на Roots & Shoots www.rootsnshoots.org.uk автоматично получава сертификат за бронзово отличие, който може да окачи в училище, а най-добрите разкази могат да спечелят на вас и вашите деца среща със самата д-р Джейн Гудол, както и редица други награди.

Посетете <http://www.rootsnshoots.org.uk/awards/> за повече информация за наградите и подробности как да спделите разказа за вашата мисия и да спечелите!

Получавайте актуална информация за организацията на Джейн Гудол **Roots & Shoots** в Обединеното кралство

Открийте ни във Facebook на fb.com/RootsnShoots.org.uk или в Twitter на [@JaneGoodallUK](https://twitter.com/JaneGoodallUK) или се абонирайте за нашия седмичен бюлетин, в който споделяме вдъхновяващи истории от членовете на програмата Roots & Shoots в Обединеното кралство: rootsnshoots.org.uk/sign-me-up/

Моят
хранителен
дневник

Ден №. —

ХРАНА	СУРОВА/ОСНОВНА СЪСТАВКА	ОТКЪДЕ ИДВА?

Примерна стенна диаграма

Ето един пример за вида стенна диаграма, която може да направите с учениците си в клас, за да обедините информацията от дневниците им. Може да представите данните по цветен и нестандартен начин, защото ще изработите диаграма в голям формат за класната стая, а не просто таблица с данни, но също така може да включите допълнителни данни по много различни начини. Например можете да отбележите произхода на съставките на съответното поле на диаграмата. Също така можете да изберете какви показатели да използвате. Обсъдете с учениците какъв вид характеристики искат да включат в диаграмата.

„Нашите хранителни мили“

		Разстояние							
СЪСТАВ КА		100	200	300	400	500	600	700	800
Телешко	Колко надалече?								
	Алтернатива?								
Млечни продукти	Колко надалече?								
	Алтернатива?								
Банани	Колко надалече?								
	Алтернатива?								
Пшеница	Колко надалече?								
	Алтернатива?								

